

STANOWISKO RZĄDU

I. METRYKA DOKUMENTU

Tytuł	
KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW: Plan działania w dziedzinie e-zdrowia na lata 2012-2020 – Innowacyjna opieka zdrowotna w XXI wieku	
Data otrzymania dokumentu przez Parlament RP	Data przyjęcia stanowiska przez Komitet do Spraw Europejskich
20 grudnia 2012 r.	4 lutego 2013 r.
Sygnatura Komisji Europejskiej	COM(2012) 736
Instytucja wiodąca	
Ministerstwo Zdrowia	
Instytucje współpracujące	
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji Narodowy Fundusz Zdrowia Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	

II. CEL DOKUMENTU

Komunikat zawiera plan działań w zakresie e-zdrowia, które powinny zostać podjęte w celu wyeliminowania barier utrudniających budowę w pełni rozwiniętych i interoperacyjnych systemów opieki zdrowotnej w Europie oraz przyspieszenia procesu lepszego wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w obszarze zdrowia.

Dokument doprecyzowuje zakres tej dziedziny polityki oraz nakreśla wizję e-zdrowia w Europie, zgodnie z celami strategii *Europa 2020* i *Europejskiej Agendy Cyfrowej*. Ponadto, przedstawia i konsoliduje działania podejmowane w celu wykorzystania możliwości e-zdrowia, opisuje rolę UE w tej dziedzinie oraz zachęca państwa członkowskie i zainteresowane podmioty do współpracy.

Priorytetowe działania w obszarze e-zdrowia na najbliższe lata, wskazane w Komunikacie, mają na celu m.in.:

- osiągnięcie większej interoperacyjności systemów ochrony zdrowia,
- udoskonalenie ram prawnych,

- wspieranie rozwoju innowacji i badań naukowych,
- zwiększenie świadomości oraz umiejętności cyfrowych społeczeństwa,
- rozwój konkurencyjności na rynkach europejskim i światowym.

Realizacja powyższego przyczyni się do poprawy jakości opieki zdrowotnej, pozwoli zorientować ją w większym stopniu na pacjenta a także zwiększy efektywność systemów ochrony zdrowia.

III. DOKUMENTY POWIĄZANE

1 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej

2. Europejska Agenda Cyfrowa

3. Horyzont 2020 – Program Ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020)

4. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pn. Projekt przewodni strategii Europa 2020 - Unia innowacji

5. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady pn. Działania w ramach Strategicznego planu realizacji Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu

6. Konkluzje Rady z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie bezpiecznej i skutecznej opieki zdrowotnej dzięki e-zdrowiu

7. Strategia Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

8. Wniosek: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające instrument „Łącząc Europę”

9. Wniosek: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych

IV. STANOWISKO RZĄDU

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej z zadowoleniem przyjmuje kierunki działań zaproponowanych przez Komisję Europejską w Komunikacie pn. *Plan działania w dziedzinie e-zdrowia na lata 2012-2020 – Innowacyjna opieka zdrowotna w XXI wieku*. Rząd RP podziela pogląd, iż zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w systemach opieki zdrowotnej może podnieść ich efektywność, poprawić jakość życia oraz stanowić impuls do rozwoju innowacji na rynkach związanych z ochroną zdrowia. Jest to szczególnie istotnie w kontekście postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, rosnącego popytu na opiekę zdrowotną oraz wymagań i oczekiwań obywateli co do jakości usług zdrowotnych i opieki społecznej, a z drugiej strony ograniczonych możliwości finansowania tychże usług ze środków publicznych.

Rząd RP popiera działania mające na celu zwiększenie interoperacyjności systemów, zwłaszcza w kontekście transgranicznego świadczenia usług medycznych, z wykorzystaniem europejskich

i międzynarodowych norm. Zasadne jest dalsze prowadzenie prac nad rozwojem ram interoperacyjności, w tym również ram prawnych. Dotyczy to w szczególności odpowiedniego uregulowania kwestii związanych z ochroną danych osobowych, podpisu elektronicznego oraz elektronicznej identyfikacji i autoryzacji. Zapewnienie bezpieczeństwa przepływu informacji jest niezbędnym warunkiem budowania zaufania do e-zdrowia.

Rząd RP z zainteresowaniem przyjmuje do wiadomości informacje dotyczące mobilnego zdrowia. Obecnie obserwuje się w Polsce dynamiczny wzrost liczby użytkowników innowacyjnych przenośnych urządzeń komunikacyjnych. Zjawisko te sprzyja rozwojowi rynku mobilnego zdrowia i usług związanych ze zdrowym stylem życia, co będzie przekładać się na szybki wzrost liczby aplikacji na te urządzenia. Dalsza dyskusja odnośnie rozwoju m-zdrowia, w tym uregulowania prawnego tego obszaru, jest uzasadniona.

Rząd RP pozytywnie odnosi się do działań wspierających badania i rozwój innowacji w zakresie zdrowia i zdrowego stylu życia dla obywateli, zwłaszcza w dziedzinie opieki nad starzejącym się społeczeństwem. Mając na uwadze obecne trendy demograficzne, aktywne starzenie się w dobrym zdrowiu jest wspólnym wyzwaniem dla wszystkich europejskich krajów. Władze RP z zadowoleniem przyjmują kontynuowanie prac w tym zakresie w ramach obecnych i nowych programów, tj. *Horyzont 2020* oraz *Łącząc Europę*. Pozytywnie ocenić należy także zapowiedź Komisji odnośnie wspierania działań mających na celu poprawę warunków rynkowych dla przedsiębiorców tworzących produkty i usługi w obszarze e-zdrowia i technologii ICT na potrzeby zdrowego stylu życia.

Rząd RP popiera również kierunki działań mających na celu zwiększenie świadomości oraz umiejętności cyfrowych społeczeństwa w zakresie e-zdrowia, co jest niezbędnym warunkiem jego pomyślnego wdrożenia.

V. UZASADNIENIE STANOWISKA RZĄDU

Nowy plan działania w dziedzinie e-zdrowia na lata 2012-2020 został przygotowany w odpowiedzi na wezwanie państw członkowskich z 2009 r., zawarte w *Konkluzjach Rady z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie bezpiecznej i skutecznej opieki zdrowotnej dzięki e-zdrowiu*. Bodźcem ułatwiającym rozpoczęcie wspólnych działań w tym obszarze było przyjęcie artykułu 14 *Dyrektywy w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej*. Polska aktywnie uczestniczy w projektach europejskich w dziedzinie e-zdrowia oraz w powołanej, na mocy ww. dyrektywy, Sieci ds. e-Zdrowia, mając tym samym wpływ na kształt projektowanych działań.

Zaproponowane przez Komisję Europejską kierunki działań są spójne z zadaniami realizowanymi obecnie w obszarze e-zdrowia w Polsce, w ramach projektów:

- *Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych (P1)*
- *Platforma udostępniania on-line przedsiębiorcom usług i zasobów cyfrowych rejestrów medycznych (P2)*

Celem ww. projektów jest m.in. przystosowanie funkcjonującego systemu informacyjnego w sektorze ochrony zdrowia w Polsce do wymogów stawianych krajom członkowskim Unii Europejskiej w ramach budowy europejskiego społeczeństwa informacyjnego. Wdrożenie przyjętych rozwiązań umożliwi wymianę danych pomiędzy wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w systemie ochrony zdrowia, podniesie jakość i dostępności informacji o stanie zdrowia pacjenta i jego danych medycznych a także usprawni obsługę pacjenta poprzez umożliwienie realizacji elektronicznych usług związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Włączenie Polski w europejski obszar

interoperacyjności zapewni obywatelom swobodę w przemieszczaniu się, przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznego dostępu do ich danych medycznych, oraz ułatwi dostęp do opieki zdrowotnej na terenie całej Wspólnoty.

Szczególnie istotną kwestią jest zapewnienie bezpieczeństwa przepływu informacji oraz ochrony danych osobowych dotyczących obszaru zdrowia. Dane osobowe dotyczące ochrony zdrowia, które z racji swego charakteru są szczególnie wrażliwe i narażone na ryzyko w kontekście podstawowych praw i ochrony prywatności, zasługują na szczególną ochronę. Na forum UE trwają obecnie prace nad *rozporządzeniem ogólnym ws. ochrony danych osobowych*. Obszar ten wymaga szczególnej uwagi. Zreformowane przepisy dotyczące ochrony danych osobowych powinny zabezpieczać interesy osób, których dane są przetwarzane, co ma szczególne znaczenie w przypadku usług e-zdrowia. Niezbędne jest, aby w pracach nad ww. *rozporządzeniem*, które prowadzone są przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, aktywnie uczestniczyły Ministerstwo Zdrowia oraz Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

Zastosowanie technologii umożliwiających świadczenie elektronicznych usług medycznych wpłynie na wzrost jakości opieki zdrowotnej, poprawi jakość życia obywateli, zwłaszcza osób starszych i chorych, a także ograniczy koszty leczenia, co wpłynie na wzrost efektywności systemu ochrony zdrowia.

1. Ocena skutków prawnych

Komunikat nie powoduje bezpośrednich skutków prawnych. Należy natomiast zauważyć, iż wśród proponowanych działań wymienia się udoskonalenie ram prawnych, np. w obszarze ochrony danych osobowych, co będzie prowadzić do większej harmonizacji prawa państw członkowskich. Powyższe może generować w przyszłości określone obowiązki legislacyjne. Istotną rolę odegrają również inne instrumenty europejskie, jak normy oraz zasady, w tym zasady interoperacyjności.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż projekty regulacji prawnych zawierających przepisy techniczne, w rozumieniu § 2 *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych*, powinny być notyfikowane Komisji Europejskiej. Procedurze tej poddawane są obecnie określone projekty aktów wykonawczych do *ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia*.

2. Ocena skutków społecznych

Główne skutki społeczne, wynikające z realizacji proponowanych działań, będą związane z upowszechnieniem stosowania technologii ICT przez obywateli w obszarze ochrony zdrowia. Dotyczy to przede wszystkim większego wykorzystywania możliwości Internetu a także, wraz z rozwojem rynku m-zdrowia, aplikacji przenośnych urządzeń komunikacyjnych.

Działania zwiększające umiejętności wykorzystania technologii cyfrowych oraz konieczność zapewnienia infrastruktury szybkiego Internetu będą sprzyjać uniknięciu wykluczenia cyfrowego.

3. Ocena skutków gospodarczych

Skutki gospodarcze wdrożenia planu działań będą pozytywne. Zastosowanie w sektorze ochrony zdrowia rozwiązań wykorzystujących nowoczesne technologie ICT wpłynie na poprawę dostępności i jakości leczenia oraz ograniczy koszty świadczonej opieki, podnosząc efektywność całego systemu. Jest to szczególnie istotne w kontekście postępującego procesu starzenia się społeczeństwa oraz rosnącego popytu na opiekę zdrowotną, przy ograniczonym finansowaniu. Dłuższe pozostawanie społeczeństwa w dobrym zdrowiu pozytywnie wpłynie na system finansów w ochronie zdrowia oraz rozwój gospodarczy kraju.

4. Ocena skutków finansowych

Komunikat nie pociąga za sobą bezpośrednich skutków finansowych. Trwająca obecnie budowa infrastruktury e-zdrowia w Polsce ma zapewnione finansowanie z budżetu państwa oraz funduszy strukturalnych UE. Jednocześnie nie należy wykluczać, iż przyszłe działania, realizowane w obszarze e-zdrowia, będą wymagały uruchomienia dodatkowych środków finansowych.

VI. STANOWISKO PARTNERÓW SPOŁECZNYCH

VII. WNIOSKI

Analizując główne zmiany zachodzące w systemach opieki zdrowotnej obserwuje się stale rosnące znaczenie e-zdrowia. Narzędzia e-zdrowia, wspierane przez technologie ICT, są obecnie integralnym elementem wszystkich inicjatyw w sektorze ochrony zdrowia. Nowe przedsięwzięcia planuje się uwzględniając wykorzystanie nowoczesnych technologii, które stopniowo zastępują przestarzałe rozwiązania. Narzędzia e-zdrowia dają możliwość transformacji systemu ochrony zdrowia poprzez stworzenie systemu zorientowanego na pacjentów, wspierającego aktywne uczestnictwo obywateli w procesie leczenia.

Dla wzmocnienia i uzupełnienia wysiłków Unii Europejskiej, państwa członkowskie, w tym Polska, powinny prowadzić intensywne działania we wskazanych w Komunikacie obszarach. Zasadny jest dalszy aktywny udział przedstawicieli Rządu RP w pracach na forum UE w zakresie e-zdrowia. Jednocześnie należy kontynuować prace nad budową infrastruktury e-zdrowia w Polsce, celem osiągnięcia w przyszłości interoperacyjności z systemami opieki zdrowotnej krajów UE.